

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 456/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti V., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. V. A., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti V., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti V., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. V. A., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 R 1/2010-1205 z 31. mája 2010 bola povolená reštrukturalizácia obchodnej spoločnosti S., a. s. (ďalej len „dlžník“).

Podaním z 26. novembra 2010 navrhol ustanovený reštrukturalizačný správca dlžníka ako predkladateľ reštrukturalizačného plánu, aby okresný súd v súlade s § 153 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka z 28. októbra 2010 doplnený dodatkom z 23. novembra 2010 v znení schválenom schvaľovacou schôdzou z 24. novembra 2011 a aby ukončil reštrukturalizáciu dlžníka.

Okresný súd uznesením č. k. 1 R 1/2010-3894 z 15. decembra 2010 (ďalej len „uznesenie z 15. decembra 2010“) reštrukturalizačný plán dlžníka prijatý schvaľovacou schôdzou 24. novembra 2010 zamietol, keďže dospel k záveru, že tento je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov [§ 154 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii].

Na odvolanie správcu ako predkladateľa plánu [§ 154 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii] o veci rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a uznesením sp. zn. 43 Co KR 18/2011 z 23. marca 2011 (ďalej len „uznesenie z 23. marca 2011“) potvrdil uznesenie okresného súdu z 15. decembra 2010. V dôsledku potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu nadobudlo uznesenie okresného súdu o zamietnutí reštrukturalizačného plánu právoplatnosť, a tak okresný súd uznesením č. k. 1 R 1/2010-4348 z 11. mája 2011 v zmysle § 154 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zastavil reštrukturalizačné konanie dlžníka, začal konkurzné konanie voči dlžníkovi, vyhlásil konkurz na majetok dlžníka, ustanovil správcu, vyzval veriteľov dlžníka na prihlásenie pohľadávok a uložil správcovi bez zbytočného odkladu informovať známych veriteľov dlžníka o konkurznom konaní.

Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 200/2011-286 zo 7. decembra 2011 vyslovil porušenie základných a iných práv uznesením krajského súdu z 23. marca 2011, predmetné uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd opätovne rozhodol o odvolaní správcu proti zamietavému uzneseniu okresného súdu z 15. decembra 2010 a svojím uznesením sp. zn. 43 Co KR 6/2012 z 15. februára 2012 (ďalej len „uznesenie z 15. februára 2012“) toto uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd po vrátení veci opätovne rozhodol o návrhu správcu dlžníka z 26. novembra 2010 a uznesením č. k. 1 R 1/2010-5460 z 15. júna 2012 (ďalej len „uznesenie z 15. júna 2012“) potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka v znení schválenom schvaľovacou schôdzou z 24. novembra 2011 a ukončil reštrukturalizáciu dlžníka.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla rozsiahlu argumentáciu na podporu svojho nesúhlasu s postupom a závermi okresného súdu, keď tento schválil reštrukturalizačný plán dlžníka, pričom tento postup a rozhodnutie okresného súdu (uznesenie okresného súdu z 15. júna 2012) hodnotí ako ústavne nesúladne.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo spoločnosti V., a. s... na súdnu ochranu podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s jej základným právom na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo vlastníť majetok podľa článku 20 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na majetok podľa článku 1 odsek 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu v Žiline z 15. júna 2012, spis. zn. 1R 1/2010-5460, 5110211406 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Spoločnosti V., a. s... sa priznáva náhrada trov konania, ktorú je Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť do rúk právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. V. A... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo

procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva a slobody, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 citovaného zákona musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05). Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí

v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V sťažnosti sťažovateľky je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd konštatuje, že takto formulovaný petit nie je v súlade s ustanovením § 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde, pretože z neho nie je zrejmé, akým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom a akého subjektu mali byť porušené sťažovateľkine základné a iné práva.

Následne v ďalšej časti petitu už sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu z 15. júna 2012, a aj z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že k porušeniu sťažovateľkiných práv malo dôjsť práve týmto uznesením okresného súdu.

Sťažovateľka sa teda domáha zrušenia uznesenia okresného súdu z 15. júna 2012, avšak bez toho, aby výslovne navrhla vysloviť, že jej práva boli týmto uznesením porušené.

Ústavný súd uvádza, že postup, pri ktorom by zrušil rozhodnutie súdu bez predchádzajúceho vyslovenia, že práva sťažovateľky boli takýmto rozhodnutím porušené, ústava a ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Zrušenie rozhodnutia je totiž viazané na vyhovenie sťažnosti a deklarovanie, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody, prípadne ľudské práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a

bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 54 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd preto viazaný návrhom (petitom) sťažnosti predbežne prerokoval sťažnosť v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

Keďže sťažovateľka sa nedomáhala toho, aby ústavný súd vyslovil, že jej práva boli uznesením okresného súdu z 15. júna 2012 porušené, nebolo by možné predmetné uznesenie zrušiť, a preto sa ústavný súd možným porušením práv sťažovateľky týmto uznesením nemohol zaoberať.

Ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti nedostatky sťažnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že je naplnený dôvod na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok náležitostí predpísaných zákonom spočívajúcich v rozpornom vymedzení petitu sťažnosti a jej ostatnej časti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napriek danosti už označeného dôvodu na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky výnimočne a pre účely zmiernenia dôsledkov formálnych nedostatkov sťažnosti na sťažovateľku posúdil aj možné porušenie označených práv sťažovateľky samotným uznesením okresného súdu z 15. júna 2012.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky so závermi okresného súdu, na základe ktorých okresný súd potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka a ukončil jeho reštrukturalizáciu.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) ako i práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú

zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Po preskúmaní uznesenia okresného súdu z 15. júna 2012 ústavný súd nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by predmetné uznesenie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Naopak, okresný súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s okolnosťami danej veci a svoje závery náležite zdôvodnil.

Ústavný súd preto nezistil možnosť porušenia označených základných a iných práv sťažovateľky prípadným postupom či uznesením okresného súdu z 15. júna 2012.

Pokiaľ ide o ďalšie dôvody, pre ktoré ústavný súd nezistil možnosť prípadnej ústavnej nekonformnosti uznesenia okresného súdu z 15. júna 2012, ústavný súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie svojho nálezu č. k. I. ÚS 200/2011-286 zo 7. decembra 2011.

Ústavný súd preto uzatvára, že v prípade, ak by bola sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namietala porušenie ňou označených základných a iných práv uznesením okresného súdu z 15. júna 2012, bol by naplnený aj dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012